

Ilisarititsineq:

Aqutsissuneq Ann

Profilen:

Chefadministrator Ann

**Peqqinnissaqarfimmi
aqutsisut 2009-mi
ataatsimeersuarnerat
naammassiluarpoq**

qupp. 3

**Ledelseskonferencen
2009 vel overstået**

side 4

Sammissaq:

Attaveqatigiinneq

qupp.12

Tema:

Kommunikation

side 13

Aamma atuakkit

Peqqinnissaqarfiup aaqqissuteqqinneqarnissaa
Suliffimmi avatangiisit naliliivigineqarnissaallu
Tinnersaatit
Unammisitsineq; suliffitsialak 2009
Napparsimaveqarfimmik ilisarititsineq- Aasiaat

Læs også

Regionalisering i Sundhedsvæsenet
Arbejds miljø og APV
Stikpillen
Vinder af julekonkurrence
Portræt af Aasiaat Sygehus

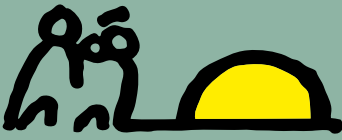
**Naalakkersui-
soqarfimmit
nutaarsiassat**

**Nyt fra
Departementet**

**Kigutigis-
saanermit
nutaarsiassat**

**Nyt fra
Tandplejen**

Puilasoq Nr. 7 – 2009

Peqqinnissaqarfimmit Nutaarsiasat
Sundhedsvæsenets Nyhedsbrev

Naqiterisitsisoq / Udgiver

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisoqarfik
& Peqqinnissaqarfiup qullersaqarfia /Sundhedsledelsen
og Departementet for Familie og Sundhed

Redaktion / Aaqqissuisut

Lise Holm-Rasmussen - lhor@gh.gl
Frank Senderovitz - frse@peqqik.gl
Kent Kleinschmidt - ken@peqqik.gl
Lisbeth Pedersen - lped@peqqik.gl
Susanne Corrydon Harritsø - such@peqqik.gl

Assiit / Billeder

Henrik Overvad, Aasiaat Sygehus,

*Oqaatigerusutaqaruit, ilanngusserusukkuit, uparuarua-
arusukkuit nersualaarerusukkuilluunniit, aaqqissuisoqarfi-
up tusarfigerusoqaatit*

*Redaktionen hører gerne fra dig, hvis du har kommenta-
rer, ris/ros eller indlæg til næste udgave af Puilasoq.*

Pingaarnertut allaaserisaq

Puilasoq siuliani saqqummersoq siullermeerluta naqitan-
ngorlugu saqqummersipparput ineriartornerli tassunga
killeqanngilaq. Puilasoq naqitanngorlugu saqqummer-
seqqipparput tamatumuuna titartaasartooq isumassarsi-
oqataatillugu. Siornatigut aaqqissuisoqarfiup arnartaa-
sa isikkussaa aalajangertarpaat, tamannalu ajunngikka-
luaq, titartaasartutut ilinniarsimanani qarasaasiakkut na-
joqqutassiat nukingertilluni "suleqatigiuminaassinnaasar-
mata" annertuumik piffissartornartuuvoq ajalusoornarsin-
naasarluunilu.

Taamaammatt Puilasoq tamatumuuna nutarterneqar-
poq. Neriutigaarput isikkua nutaaq iluarissagissi – sooru-
nalumi siunnersuummik arlalinnilluunniit aaqqissuisoqar-
fimmut sukkulluunniit nassitsisinnaavusi.

Aaqqissuisoqarfimmi sulisut marlunnik ilaneqarput
tassaasunik Dronning Ingrid-ip Napparsimavissuani peq-
qissaasuuneq Lisbeth Pedersen aapparalugu qullersa-
qarfiup allatseqarfiani AC-fuldmægtigi Susanne Corydon
Harritsø, tamaasa tikilluaquagut Peqqinnissaqarfimmi-
lu suliasat ilaata matuma aamma arnanit tiguneqarnera
nuannaarutigaarput.

2009-mi Peqqinnissaqarfimmi aqutsisut ataatsimeer-
suarnerata oqaluuserisallu ilaasa Puilasumi qitiutillugit
sammineqarnissaat aalajangiussimavarput. Taamaasior-
nitsigut neriutigaarput ilaasimanngikkaluarlusi ataatsi-
meersiuarneq paasisaqarfigitsiarsinnaassagissi.

Atuarluarisi!
Aaqqissuisut

Leder

Sidste nummer af Puilasoq var det første på tryk, men
udviklingen stopper ikke her. Vi er fortsat med at tryk-
ke Puilasoq, men dette nummer har vi også valgt at lade
en grafiker lege lidt med. Tidligere har den kvindelige del
af redaktionen selv sat bladet op, og det var egentlig fint
nok – men når man ikke er uddannet grafiker tager det
bare utrolig lang tid og der opstår let frustrationer, for-
di computerprogrammer sjældent er samarbejdsvillige i
pressede situationer.

Derfor har Puilasoq denne gang fået et "makeover".
Vi håber, at I kan lide det nye udtryk – og I er selvfølgelig
som altid velkomne til at sende redaktionen en konstruk-
tiv kommentar eller to.

Siden sidst har vi udvidet Redaktionen med to per-
soner. Den ene er oversygeplejerske på Dronning Ingrid's
Hospital, Lisbeth Pedersen. Den anden er AC-fuldmæg-
tig i Ledelsessekretariatet, Susanne Corydon Harritsø. Vi
byder begge to velkommen, og vi glæder os over, at kvin-
derne nu også har overtaget denne del af Sundhedsvæ-
senet.

Vi har valgt, at dette nummer af Puilasoq skal foku-
sere på Sundhedsvæsenets Ledelseskonference 2009
og nogle af de emner, der var oppe at vende. Vi håber, at
I på den måde kan få et indblik i konferencen, selvom I
ikke var med.

Atuarluarisi!
Redaktionen

Peqqinnissaqarfimmi aqutsisut 2009-mi ataatsimeersuarnerat naammassiluarpoq

Allattut Peqqinnissaqarfimmi qullersat

2009-mi Peqqinnissaqarfimmi aqutsisunik ataatsimeersu-artsineq qaangiutikatareerpoq inerniliinerilli aalajangius-sallu ersarilluinnarlutik siunitsinniippit eqqartorneqassal-lutillu, neriuutiginarporlumi Puilasoq aqqutigalugu suku-miisumik oqallisigineqarumaartut.

Oqallisigisassat pingaarutillit ataatsimeersuarnermut sunniuteqarput – tamanna pissusissamisorpoq, ukiuni makkunani Peqqinnissaqarfimmi unammilligassat anner-toqimmata, nukiillu annertuut sulisussaaleqinermut - ani-ngaasassaaleqinermullu katersorneqarlutik.

Ilanngussat pissanganaatillit eqqarsarnartullu arlalis-suupput – sapiissusilimmik oqallinnerit annertuut inger-lanqe arparput – isornartorsiueraluttumillu nipit anninne-qartut arlaqarlutik.

Peqqinnissaqarfimmi Qullersaasa paasinninnerat naa-pertorlugu apequtini pingaarutilinni aalajangiisuusinnaa-suni nikeriartoqarpoq. Assersuutit pingaarnersaat Peq-qinnissaqarfimmi aqqissuusseqqinneq pillugu oqallin-nermi pinngorpoq.

Peqqinnissaqarfimmi aqqissuusseqqinnissaq ukiut arlaqalersut matuma siorna oqallisaalermalli aalassassu-taarujussuarsimavoq.

Siunissaq ungasinnerusoq isigalugu aqqissuusseq-qinneq annaffissatuatut isigineqaatigaluni – aappaatigut peqqinnissaqarfimmi nungutitaanissaatut isigineqarpoq.

Tunngavilersorluakkamik tamaginnillu akuerineqartu-mik Peqqinnissaqarfimmi aqqissuussaanerata ukiunik 80-inik pisoqaassusillip ataatsimeersuarnermi allanngortinne-qarnissaanik isumaqatigiissutigineqarnera, Peqqissaave-qarfiilluimmikkoortui ataasiakkaat qanimut suleqatigiiler-nissamik tamatumalu misillittagaqarfignissaanik isuma-qatigiinnerat, Peqqinnissaqarfimmi qullersaasut paasi-saat ersarisoq naapertorlugu, siunissami suleqatigiin-nissamik pitaasumik neriuersitsivoq.

Ilaat allanit naammagittaannerupput ineriartornerlu – ajornartorsiutinik qaangiinarneq kigaapallaartutut isi-gisinnaallugu. Kinaluunniit angakkuarsinnaanngilaq, nu-namilumi maani Peqqinnissaqarfimmi pingaaruteqarnerpa-atut, aningaasaliissutinillu annertunerusunik pisariaqar-tisutut kisimi inissisimannngilaq.

Taamaakkaluaq, minnerunngitsumik ataatsimeersuarneq kingulleq aallaavigalugu oqaatigikulaarneqarsinnaanngi-laq, Peqqinnissaqarfimmi qullersaasut ataatsimeersuar-nermi inerniliinerit siunnerfilimmik anguniarnissaat sulini-utigissammassuk.

Ledelseskonferencen 2009 vel overstået

Af Sundhedsledelsen

Ledelseskonferencen 2009 er allerede bag os, men konklusionerne og beslutningerne ligger til gengæld lyslevende foran os og vil blive grundigt omtalt og forhåbentlig også indgående drøftet her i Puilasoq.

Det var meget væsentlige emner, der prægede konferencen – naturligt nok med de store problemer, som sundhedsvæsenet arbejder med i disse år – vel nok først og fremmest koncentreret omkring mangel på personale – og mangel på penge.

Der var mange spændende og tankevækkende indlæg – og mange brave diskussioner – og en del kritiske røster.

Det er Sundhedsledelsens opfattelse, at der på afgørende punkter blev flyttet grænser. Et meget væsentligt eksempel på dette opstod i forbindelse med drøftelserne omkring regionalisering.

Lige siden talen om regionalisering inden for sundhedsvæsenet dukkede op – og det er efterhånden en del år siden – har det givet anledning til kraftige dønninger.

På den ene side har det været anset for den eneste redning på lidt længere sigt – og på den anden side som sundhedsvæsenets dødsstød!

Det afbalancerede og pragmatiske forslag til en løsning på en nødvendig ændring af væsenets over 80 år gamle struktur, som blev aftalt under konferencen, og hvor enkelte distrikter påbegynder et tættere samarbejde og skaber erfaringer, lover efter Sundhedsledelsens klare opfattelse meget godt for det fremtidige samarbejde.

Nogle er mere utålmodige end andre og vil måske føle, at udviklingen – løsningen af vores problemer – går urimeligt langsomt.

Ingen kan trylle, og sundhedsvæsenet er bestemt ikke det eneste vigtige område i dette land, som føler et udstrakt behov for flere midler.

Det kan imidlertid ikke siges for tit, at Sundhedsledelsen – med ikke mindst den seneste ledelseskonference som udgangspunkt – vil arbejde målrettet på at gennemføre de konklusioner, som blev truffet på konferencen.

Ilisarititsineq: Aqutsissuneq Ann

Ateq: Ann Birkekær Kjeldsen

Ukiut: Hmmm aap, ukiutsialaat 46-ut

Tunuliaqutaasut

Ilulissani inunngorpunga paamiuniissimallunga Qasigiannguaniissimallungalu. Nunasisut kinguaarit aapaasaattut imminut taasarpunga. Marlunnik meeraqarpunga. Ari 16-inik ukiulik Jylland-ip avannaani efterskolertoq kallerullu innilerisutut ilinniagaqarusuttoq. Iluuna Marie 12-inik ukiulik najugariitigalugu atuarfimmi Herlufsholm-imiittoq tusagassiertunngorniannikkuni tarnip pissusaanik immikut ilisimasalinnorniartoq. Apparalu Peter Beck Qingorput-mi najugaqarpugut. Marlunnik uumasuuteqarpunga qimmeq kaniinalu.

Atorfigiligaaq

Peqqinnissaqarfimmi aqutsissuneq.

Peqqinnissaqarfimmi sulisimanera

Ajaa, aap Aalborg-imi ukioq 1988 peqqissaasutut ilinniarnera naammassivara. Suliffigisara siulleq tassaavoq Dronning Ingrid-ip Napparsimavissuani immikkoortortat ilaat K1 Qaammatit 3 qaangiummata Maniitsumut aallar-punga tassaniillungalu 1995-ip tungaanut. Nuummute-rama Ella Skifte 1. assistent-itut K2 erninerminut atatillugu sulinngiffeqarnerani taarserpara. Tamatuma kingorna Nakorsiartarfimmi A1-imilu sulivunga. 1997-imi Maniitsumut uterama ukiup ataatsip missaa Kangaamiut Peqqissaaveqarfianni sulivunga.

Maniitsumiippunga ukioq 2000 tikillugu suliamalu ilagisimavaat tarnimikkut nappaatilinnut illoqarfimmi najugalinnut sullissinerup aqqissuussivigineqarnera.

2000-imiit 2002 ilinniaqqinninnut atatillugu Danmark-imi najugaqarpunga. 2002 -mi Peqqissutsimut Pisortaqarfimmi allaffissornikkut pisortatut kingorna peqqinnisakkut sullissinerut atatillugu siunnersortitit pisortallu tullersotaatut sulillunga. 2004-miit 2008-tungaanut Peqqissaaneramik Ilinniartarfimmi pisortatut sulivunga.

Suliffimma pitsaaqutaasa annersaat

Tatigininneq uannut takutinneqartoq pingaarutilerujussuovoq soorlu aamma unammilligassarpasuit suliamut attuumassutillit nuannarigikka. Naak ajornartorsiuterpasuaqaraluaq, ullut tamaasa napparsimasunik innutaasunillu allanik qaffasissumik pitsaassusilimmik sullissisorpassuarnik suleqateqarnera nuannaarutigaa.

Allaffinniit isikkiviga assut nuannaarutigaa.

Suliffinni unammilligassat annersaat

Unammilligassat arlaqaqaat. Annersaalluni inuup nammineq sunniuteqarsinnaanera taavalu aningaasartuutit suliasanut nalimmassarnissaat. Unammilligassaq tulleeq tassaavoq atorfigipassuit ilinniarsimasunik inuttaqartissinnaanngisagut, Kalaalit Nunaanni isumaqatigiissutit naa-

pertorlugit akissarsialinnik inuttaqartilernissaata anguniarnissaa. Tamanna anguneqarsinnaavoq akissarsiatigut unammillersinnaanikkut, suliffimmi suliasanik pissanga-naatilinnik atugassarititaasunillu pitsaasunik neqeroorteqarnikkut. Unammisassat ilagaattaq aqqissuussaanikkut peqqinnissaqarfiup immikoortuisa pingasut ataatsimulersinnissaat.

Ilinniakkat tunngavigalugit Peqqinnissaqarfimmi sulininni/aamma imaluunniit inuttut nammineq misigisattut puigunaannerpaatut suna taasinnaaviuk?

Ataatsimoorutta atugassarititaasut annikkikaluit anner-tuunik angusaqarsinnaanitsinnik upperilersitsisumik, Peqqinnissaqarfimmi sulininni annertuumik sunnerneqaatigisannik inuuninnullu pisuunnguallaataasunik misigisarpasuaqarpunga. Pisimasut arlalissuit taasinnaagaluar-pakka marloriarlungali ernininni misigisama saniatigut misigisaq ataaseq uannut sunniuteqarnerpaajusimavoq.

Kangaamiuniinninni naannik annialeriataarpunga nalunngilaralu ajortoqartoq. Unnukut innarama qippingulullunga paasivara sinereerumali qanoq innera paase-rusukkallarpara. Unnualli ingerlanerani ima anniartigiler-punga meerara siniffianiit kivissinnaajunnaarlugu. Nag-gataagut Efraim Olsen-ip aalisariutaanut ilaallunga pina-suartumik apilluni anorersuortorsuugaa imminut nakor-siuttariaqalerlunga, ernumaallu ataani nakorsamut Johnsen-imut pilatsillunga. Ullut 4-at qaangiummata Kangaa-miunut uterpunga sulinngiffeqassallunga. Angut umiar-suup mootoriani kaavittut ilaannut talini kipisimammagu, aavinnginnissaa tarajulersornissaalu pissutigalugit tikin-ninniit nal. ak 2 qaangiutiinnartut suliarortariaqarpunga.

Peqqinnissaqarfimmi misigisama quujanarnersaat

Qanga nakorsat arnat amigaataagallarmata – nakorsamul-lu angummut suleqatigisamut ilusiortinnissaq paquminar-luni Vivian-imik atilimmik nakorsamik tikittoqartussanngor-poq. Napparsimavimmi sulisut arnat tamangajammik pe-riarfissaq iluatsillugu iluminnik misissortinnialerput. Ulloq Vivian-ip suliarorfissaa qaammat napparsimavimmi su-lisut arnat tulleriiaarlutik misissortinniarlutik utaqgisut, paasileriarparput Vivian tassaasoq angut allamiunini pissutigalugu taama atilik - inniminiisimagaluaq tamanit taamaatiinnarneqarpoq.

Peqqinnissaqarfimmut allaannguutigittikkusutakka

• Peqqinnissaqarfimmi suliasat politikikkut sullissisunit ersarissarneqarnissaat tamaasillunilu suliasanik tulle-riiaarisoqarnissaa

- Peqqinnissaqarfiup sulisunik attartortitsisarfinniit sulisussarsiniartariaqartarnerminik annikilliliinissaa
- Ullumikkut pissutsinut naleqqussakkamik immikkoortortat ataatsimoortilernerisigut ikilillugit Peqqinnissaqarfiup aaqjissuuteqqinnissaa, taamaasilluni peqqinnissaqarfiup aningaasartuutaai suliassallu nalimmasaavigineqassammata
- Sulisunik sulerulutitsinerup annikillisinissaa suliffimmilu avatangiisit pitsaanerulernissaat
- Akissarsiatigut atorfeqarnermilu atugarititaasutigut eqaannerusumik sullissisinnanissaq

Ukiut 20-it qaangiuppata peqqinnissaqarfik ima isikkoqassangatippara

- Taamaasippat Peqqinnissaqarfik suliffitsialattut ilisimaneqalersimassaaq, ataavartumik atorfeqarnianut soqutiginarloq assigiinngitsunillu periarfissinneqarnikkut suliffigiinnassallugu kajuminnarloq

- Peqqinnissaqarfik ersarissunik anguniagassaqartoq suliniutillu tulleriiaarneqarsimasut
- Ukiuni arlalinni atugassatut napparsimasut sullitassat amerlassusaannik sunillu nappaateqarajunnerannik tunngaveqartumik, Peqqinnissaqarfiup aningaasartuutissatut atugassaanik missingersuusiortalersimaneq
- Peqqinnissaqarfiup ulliinnarluni suliaritittarnermut unit-sitaanngikkaluarlunilu nakorsiarititsisarnermut ikaarsaavissimasoq taamaasilluni immikkoortortani uninngavinini napparsimanerusunik sullissinissaq qitiutiutinneqalersimasoq

Aqutsineq soqutigisaraara

Tulleriiaarineq, akisussaassuseqarneq, eqqortunik aalajangiineq, ajornartorsiutit aaqqiissutissaannik nassaarsinnaaneq, sumut ingerlanissamat siunniussassanillu tikkuussineq. Paaseqatigiinnerup oqaloqatigiittarnerullu siuarsaaviginissaat, iliuuseqarsinnanissamat tunngavissiuussineq.

Profilen: Chefadministrator Ann

Navn: Ann Birkekær Kjeldsen

Alder: Hmmm ja, 46 gode år

Baggrund

Jeg er født og opvokset i Ilulissat, Paamiut og Qasigiannguit. Jeg er hvad jeg kalder en 2. generations indvandrer. Jeg har to børn. Ari på 16 år går på efterskole i Nordjylland og vil være elektriker. Iluuna Marie på 12 år bor på Herlufsholm Kostskole og vil være journalist eller psykolog. Jeg bor i Qinngorput med min kæreste Peter Beck. Jeg har to husdyr, en hund og en kanin.

Nuværende stilling

Chefadministrator i Det Grønlandske Sundhedsvæsen.

Min karriere i sundhedsvæsenet

Pyha, ja jeg er uddannet fra sygeplejeskolen i Aalborg i 1988. Mit første job havde jeg på Dronning Ingrid's Hospital på K1. Efter 3 måneder rejste jeg til Maniitsoq, hvor jeg blev til 1995. Tilbage i Nuuk afløste jeg Ella Skifte som 1. assistent på K2 mens hun var på barsel. Herefter var jeg en tid i Lægeklikken og på A1. I 1997 tog jeg tilbage til Maniitsoq og tilbragte lige knap et år på sygeplejestationen i Kangaamiut. Jeg blev i Maniitsoq frem til år 2000 og var bl.a. med til at etablere Distriktspsykiatrien. Fra 2000-2002 var jeg i Danmark for at videreuddanne mig. I 2002 startede jeg i Direktoratet for Sundhed som Kontorchef, sundhedsfaglig konsulent og souschef. Fra 2004 til 2008 var jeg ansat som Centerleder på Peqqissaanermik Ilinniarfik.

Det bedste ved min nuværende stilling

Den tillid der bliver vist mig betyder rigtig meget for mig ligesom jeg kan lide de mange udfordringer, som arbejdet indebærer. Hver dag glæder jeg mig også over samarbejdet med de mange medarbejdere, som hver dag trods mange vanskelige forhold yder god pleje og leverer behandling af høj kvalitet til patienter og borgere. Jeg er også rigtig glad for udsigten fra mit kontor.

Største udfordring i min nuværende stilling

Der er rigtig mange udfordringer. Den største af dem alle er den menneskelige faktor og så er det at få økonomien til at række til aktivitetsniveauet. Den næste udfordring er at få fyldt de mange tomme stillinger fyldt op med overenskomstansatte sundhedsfaglige medarbejdere. Det gør vi ved at få konkurrencedygtige lønninger, spændende jobs og gode forhold for personalet på arbejdspladsen. Derudover er det også en udfordring at samle de tre sammenflyttende organisationer til et sundhedsvæsen.

Største faglige og/eller personlige oplevelse i sundhedsvæsenet

Jeg har haft rigtig mange oplevelser i sundhedsvæsenet, der har gjort stort indtryk på mig, beriget mit liv og givet mig en tro på, at vi sammen kan rigtig meget, selv om rammerne er snævre. Jeg kunne nævne adskillige situationer, men én oplevelser udover mine to fødsler har gjort et stort indtryk på mig.

Mens jeg boede i Kangaamiut fik jeg en dag ondt i maven på en måde, så jeg vidste den var helt gal. Om aftenen da jeg gik i seng vidste jeg bare, at jeg havde blindtarmbetændelse, men jeg ville lige sove på det. I løbet af natten blev jeg så dårlig, at jeg end ikke pga. af smerte kunne løfte mit barn ud af sengen. Det endte med at jeg måtte evakuere mig selv med Efraim Olsens fiskekutter i snestorm og med stor ængstelse måtte underlægge mig Dr. Johnsens kniv. 4 dage efter operationen var jeg tilbage i Kangaamiut med en sygemelding. 2 timer efter ankomsten til bygden måtte jeg i arbejde, da en mand skulle have anlagt hæmostase for ikke at forbløde og tilført iv væske, da hans arm var revet af i et drevaksel ombord på et skib.

Min sjoveste oplevelse i sundhedsvæsenet

Kvindelige læger var på et tidspunkt en mangelvare - og det der med at gå til lægen, som er ens kollega, og få understellet kikket efter - ja, det var lige en blufærdighedsgrænse. Men så var der udsigt til, at vi fik en læge, som hed Vivian. Næsten alle kvindelige medarbejdere på sygehuset ville straks benytte lejligheden til at få kikket understellet efter. Dagen kom hvor Vivian skulle på arbejde... og de kvindelige ansatte på sygehuset stod i kø og ventede på deres tur. Det viste sig så at Vivian var en mand, med et angelsaksisk fornavn - og alle aflyste deres tid.

Det kunne jeg tænke mig at forandre ved sundhedsvæsenet

- At der kom nogle klare sundhedspolitiske udmeldinger og dermed en politisk prioritering af sundhedsvæsenets indsats
- At reducere sundhedsvæsenets afhængighed af vikarbureauer
- At der kom en mere hensigtsmæssig struktur med færre driftsenheder, så den økonomiske ramme hang bedre sammen med sundhedsvæsenets aktivitet
- At arbejdspresset på medarbejderne blev lettet og arbejdsmiljøet forbedret
- At løn og ansættelsesvilkår var væsentlige mere fleksible

Sådan tror jeg, sundhedsvæsenet ser ud om 20 år

- Sundhedsvæsenet vil til den tid være kendt som den gode arbejdsplads, der tiltrækker fastansat personale og fastholder dem i varierende ansættelsesformer
- Sundhedsvæsenet vil have klare målsætninger og prioriterede indsatsområder
- Sundhedsvæsenets økonomi lægges ud fra flere årlige budgetter med udgangspunkt i patientflow, sygdomsbyrde, befolkningsgrundlag og aktivitet
- Sundhedsvæsenet vil til den tid have omlagt patientbehandlingen til dagkirurgisk eller ambulans virksomhed, så sengeafdelingerne kan fokusere på de svært syge

Ledelse er for mig

At prioritere og at tage ansvar. At træffe de rigtige beslutninger, finde løsninger, sætte retning og mål. At fremme dialog og forståelse, skabe rammer, som medarbejderne og aktiviteterne kan udfolde sig indenfor.

Naalakkersuisoqarfimmit nutaarsiassat

Allattoq paasissutissiisartoq, Lise Holm-Rasmussen

Ukiup qaammataai siulliit Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalakkersuisoqarfimmi ulapaarfiusimapput. Píngaartumik Peqqinnissaqaqarfiup qullersaqarfia aningaasaqarnermut pilersarusiornermullu immikkoortortaarfia Peqqinnissaqaqarfiup aningaasaqarnikkut inissisimanera pillugu qanimut oqaloqatigisarsimavagut.

Naalakkersuinermi suliallit aalajangiinissamut pitsaernerpaamik tunngavissaqarsinnaaqqulugit, Naalakkersuisoqarfik Peqqinnissaqaqarfiullu qullersaqarfiata qanimut suleqatigiinnerat ingerlaannassaaq. Taamaakkaluaq Naalakkersuisut tassaapput tulleriarinermi suut qíernerqarnissaannut aalajangiisussaasut.

Peqqinnissaqaqarfiup 2010-mi aningaasartuutissatut pí-sariaqartitaaí aallaavigalugit aningaasartuutissanik missíngersuusiorneq, sulíassallu annertussusaat naapertorlugu, sapíngísamík eqqortumík aningaasartuutissamik, iníssítíseríníssaq anguníarlugu qulaaíáníssaq sulíassaa-voq tullíuttoq.

Peqqinnissaqaqarfimmi sulíussarsíníartarneq sulíore-riikkallu pígiínnarníssaannut sulíníutíssaníq Naalakkersuisoqarfiit tamakkerlutík peqataaffígísaanník, 2009-mi Naalakkersuisut suleqatígíssítalíortítsípput.

Unammíllígassarpasúit ílaanník sammísaqartússa-ník suleqatígíssítalíamí aqútsísoqatígíit ataatsímíítalíaníq arlalínník pílersítípput.

Peqqinnissaqaqarfimmi peqqísaasuúpput Namminer-sornerullutíllí Oqartússaní assínganíq unammíllígassalít ílaatígut ataatsímíítalíaní ílaasortaapput. Uumíngga allannerma nálaaní ataatsímíítalíaní ílaasortat ajornartor-síutit suuneri qulaaíavígereerpaat, sulíoreríikkallu pígiínnarníssaannut allaníllí sulíussarsíníssaq ajornanngínner-úlérínníssaannut síunnersuusíuleruttorput.

Ataatsímíítalíaní pítsanngorsaatíssaníq síunnersuusíor-neq naammassíp-pat Aqútsísoqatígíit síunnersúutit ta-maasa katersorlugit suut pívíusunnngortínnéqasínnáaner-sut míssíussávaat.

Nyt fra Departementet

Af informationsmedarbejder, Lise Holm-Rasmussen

Årets første måneder har været travle i Departementet for Familie og Sundhed. Først og fremmest har vi været i tæt dialog med Sundhedsledelsen og Sundhedsvæsenets Økonomi- og Planlægningsafdeling om økonomien. Departementet og Sundhedsledelsen vil fortsætte det tætte samarbejde, så politikerne får et bedst muligt grundlag, de kan træffe beslutninger på. I sidste ende er det dog op til politikerne, hvad de vil prioritere. Næste fælles opgave bliver at få klarlagt, hvilke behov Sundhedsvæsenet har i 2010, så budgettet ud fra aktivitetsniveau m.m. kan blive så præcist som muligt.

For at forbedre fastholdelse og rekruttering i Sundhedsvæsenet har Landsstyret i 2009 nedsat en Task Force på tværs af departementerne. I Task Force Styregruppen har man nedsat en række arbejdsgrupper, som ser på nogle af de mange udfordringer på området. Deltagerne i arbejdsgrupperne består bl.a. af sygeplejersker fra Sundhedsvæsenet og ansatte, der arbejder med samme udfordringer i Hjemmestyret. I skrivende stund har deltagerne i arbejdsgrupperne afdækket problemerne og de er nu i fuld gang med at komme med forslag til løsninger, der kan gøre det lettere fastholde personalet og rekruttere nye. Når arbejdsgrupperne er færdige med at lave deres forslag til forbedringer vil styregruppen samle alle idéerne sammen og se på, hvilke der kan lade sig gøre.

Peqqinnissaqarfiup aaqqissuteqqinneqarnissaa

Allattoq aaqqissuisoqarfimmiit Lise Holm-Rasmussen

Peqqinnissaqarfiup aaqqissugaanera 1926-imilli allannguuteqarsimannigilaq taamaammallu ullutsinni inuiaqatigiinni Peqqinnissaqarfimmi unammilligassanut naapertuukkunnaarsimavoq, aaqqissusseqqinnissamullu pilersaarutit piviusunngortittariaqalerlutik.

Peqqinnissaqarfiup aaqqissuteqqinneranut atatillugu kommuneqarfiit nutaat malinneqarput Qaasuitsup Kommuunea eqqaassanngikkaanni taanna marlunngorlugu avinneqarmat. Aaqqissusseqqinnermi immikkoortortanut annerusunut ikaarsaarnissaq sulisunut sullitanullu ajunnginnerpaamik angusaqarfiussappat, Peqqinnissaqarfimmi qullersaasut immikkoortortat marluk misilittaqaqarfioqqaarnissaat aalajangiuppaat.

Napparsimaveqarfiit kattunnissaannut siunertaavoq

- Sulisussarsisinaanissap qulakkeerpeqarnissaa
- Ilinniakkat akimorlugit suleqatigiissinnaalernissaq
- Aningaasartuutit qaffakkaluttuinnarnerisa ingalassimaartinneqarnissaat
- Peqqinnissaqarfiup atorluaasinnaanngorsarneqarnissaa

Peqqinnissaqarfimmi qullersaasut aaqqissusseqqinnissamut siunnersuut ataatsimeersuarnermi oqallisigisasannngortippaat taannalumi sammisanut pingaarnernut ilaavoq. Aallaqqaammut peqataasunit ajornartorsiutaa sinnaasut isiginiarneqarput. Ataatsimeersuarnerulli ingerlanerani periarfissat nutaat qitiutinneqaleriartuaarnerat ilutigalugu peqataasut iluarinninnerulerput.

Aaqqissusseqqinnissami unammilligassat eqqaamnissaat pingaaruteqarpoq. Taakku eqqaamagutsigik ajornartorsiutit ajornannginnerusumik anigorsinnaasavagut. Aaqqissusseqqinnissamik suliniuteqarnerup aningaasassaaleqineq patsisaalluni sivisoorujussuusinanaera, peqataasut ilaasa ilaatigut uparuuppaat. Allalli aaqqissusseqqinnermi allaffissornerup ataatsimiittarnefillu annertusinissaat annilaanngatigaat.

Ataatsimeersuarnerup naammasingajalernerani Peqqissaaveqarfinneersut immikkoortoqarfinngortussanut aguaallutik immikkoortiterput. Taakkunani aaqqissusseqinnerup qanoq atorluarneqarsinnaanera oqallisigineqarpoq.

Pitsaanerpaamik pilersaarusiornissaq siunertaralugu Peqqinnissaqarfiup qullersaai upernaap ingerlanerani immikkoortortanut nutaanut ornigullutik oqaloqatiginnikkiartussappat.

Regionalisering i Sundhedsvæsenet

Af Redaktionen, Lise Holm-Rasmussen

Sundhedsvæsenets struktur har ikke ændret sig siden 1926, og derfor imødekommer den nuværende struktur ikke udfordringerne i samfundet og i Sundhedsvæsenet i dag. Derfor skal planerne om regionalisering af Sundhedsvæsenet nu føres ud i livet

De nye regioner i Sundhedsvæsenet følger kommunegrænserne på nær Qaasuitsup Kommune, som er delt i to sundhedsregioner. For at sikre, at overgangen til regioner sker mest hensigtsmæssigt for både personale og patienter lægger Sundhedsledelsen op til, at Sundhedsvæsenet i første omgang gennemfører pilotprojekter i to testregioner.

Formålet med at lægge distrikterne sammen til regioner er at

- Sikre rekrutteringen
- Skabe et fagligt fællesskab på tværs
- Modvirke udgiftspresst
- Effektivisere Sundhedsvæsenet

Sundhedsledelsen havde taget deres forslag til en ny regionsstruktur med på ledelseskonferencen, og regionalisering blev også ét af de vigtige emner på årets konference. Til en start så deltagerne meget på problemerne med regionaliseringen. I løbet af konferencen kom der dog større og større fokus på de nye muligheder og deltagerne blev mere positive.

Det er vigtigt ikke at glemme de udfordringer, som regionaliseringen kan følge med sig. Hvis vi er opmærksomme på udfordringerne kan vi lettere løse problemerne. Nogle deltagere pegede blandt andet på, at processen med at regionalisere kan blive meget langstrakt, hvis der ikke er økonomiske midler til arbejdet. Andre deltagere frygter, at regionaliseringen vil øge administration og mødeaktivitet.

Ved afslutningen af ledelseskonferencen satte distrikterne sig sammen i de nye regioner. Her talte de om, hvordan regionaliseringen bruges bedst muligt.

Sundhedsledelsen har i løbet af foråret planlagt besøg i det nye regioner, så udrulningen kan blive planlagt bedst muligt.

Suliffimmi avatangiisit naliliivigineqarnissaallu

Allattoq: Suliffigissaanermi ikiorti Marie Kirstine Pedersen

Januaarip aallaqqaataa 2008 aallarnerfigalugu Kalaallit Nunaanni suliffimmi avatangiisit naliliivigineqarnissaat inatsisitigut piumasaqaataalerpoq. Nuummi Dronning Ingrid-ip Napparsimavissuani 2007-imiilli piumasaqaat suliniutigalugu aallartinneqarpoq.

Misiligitigalugu immikkoortortaqaq ataaseq naliliivigineqaaqarpoq, taamaasiornikkut suliffeqarfik tamakkerlugu misissuivigitinnagu immersugassat iluarsisassartaat suleriaatsillu tulluarsarnissaa periarfissinneqarpoq.

Dronning Ingrid-ip Napparsimavissuani avatangiisit naliliiviginiarneranni IPL atorneqarpoq, IPL tassaalluni qarasaasiaq atorlugu suliffimmi avatangiisinik naliliiniarnermi najoqutassiaq. Suliffimmi sillimaniarnermi ataatsimiisitaliat ataasiakkaat qarasaasiakku allakkerivik aqutigalugu immikkut akuersisummik peqarnikkut IPL-imut isersinnaapput naliliinermi ajornartorsiutit ataasiakkaat nalunaarsorlugit. IPL sillimaniarnermi atatsimiititalianit ataavartumik ajornartorsiutinut aaqqiissutissat aningaasartuutitassaa ilanngullugit aaqqiissutigineqarsinnaapput.

Taamaasilluni sillimaniarnermi ataatsimiititaliaq suliffimmi avatangiisinik naliliiniarnermi paasinartumik atortusaqalerpoq.

Suliffimmi avatangiisinik naliliiniarnerup aallartisarinarnerani piffissamik annertuumik atuisoqartariaqarnera,

Dronning Ingrid-ip Napparsimavissuani misilittakkat takutippaat. Suliamik ingerlatsineq oqitsuinnaasimanngilaq isumattorsataallunili. Immikkoortortanit aqutsisunillu suliassanik tulleriarnermi, suliffimmi avatangiisit naliliivigineqarnissaasa salliullugit inissinneqarnissaat pingaarteqarpoq. Suliffimmi avatangiisit naliliivigisarnerat sulisunik ataatsimiisitsinerni oqaluserisassanngortittarnerat, Dronning Ingrid-ip Napparsimavissuani immikkoortortat arlallit pitsaasunik misilittagaqarfigaat.

Immikkoortortami sulisut tamarmik suliffimmi avatangiisit naliliivigineqarnerat malinnaaffigaat ajornartorsiutinillu aaqqiissuteqarnissamut peqataatinneqartarlutik.

Suliffimmi avatangiisit maluginiarneqarnerulerneranik kinguneqartoq, ajornartorsiutillu ilarpasui annikitsunik iliuuseqarnikkut aaqqiissuteqarfigineqarsinnaanerat, Dronning Ingrid-ip Napparsimavissuani suliffimmi avatangiisinik naliliisarnermut atatillugu misilittakkat takutippaat.

Suliffimmi avatangiisit naliliivigisarnerat ILP-llu qanoq atorneqarsinnaanera pillugu paasissutissat sukumiinerusut uani atuakkit: www.nanuaraq/Emner/APV/IPL.aspx

Suliffigissaanermi ikiortimut Marie Kirstine Pedersen-imut attaveqarfiusinnaasoq: arbejdsmiljo-DIH@peqqik.gl

Suliffimmi avatangiisinik naliliiniarnermi aqusaagassat

- Sulisut ataasiakkaat immikkut tamarmik immersuissapput
- Immikkoortortami sillimaniarnermi ataatsimiititaliap ajornartorsiutit ataasiakkaat suussusersissavaai iliuuseqarfiginissaanullu pilersaarusiussalluni. Tamatumunnga IPL atorneqassaaq
- Ajornartorsiutit aqutsisunit aaqqiivigisariillit sillimaniarnermi ataatsimiititaliamut apuunneqassapput
- Ajornartorsiutit aaqqiivigineqarsimanngitsut iliuuseqarfiginissaannut ataavartumik pilersaarusiorneqartassapput

IPL-imut iserniarnissamut atornissaanullu apeqquteqarfissaq

Hans Christian Sværd, Innuaasunik pitsaanerumik sullissinissaq anguniarlugu suliniutinut aqutsisoq, Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik
Mail: HASV@gh.gl
Oqarasuaat: 34 58 51

Arbejds miljø og APV

Af arbejdsmiljømedarbejder, Marie Kirstine Pedersen

Den 1. januar 2008 blev det lovpligtigt for virksomheder i Grønland at udarbejde en arbejdspladsvurdering (APV). Dronning Ingrid's Hospital (DIH) i Nuuk, startede allerede APV-arbejdet i 2007. Man valgte, som pilotprojekt, en enkelt afdeling. Det betød at man kunne tilpasse skemaer og fremgangsmåde inden man opstartede APV på hele sygehuset.

I APV-arbejdet har DIH anvendt IPL, der er et web-baseret program til arbejdet med APV. De enkelte sikkerhedsgrupper kan via en mail og kode logge ind i IPL, hvor de opretter de enkelte problemer fra APV'en. IPL giver mulighed for løbende at arbejde med APV'en, idet sikkerhedsgruppen f.eks. kan redigere undervejs og tilføje løsning og budget. Dermed har sikkerhedsgruppen et værktøj der gør APV'en overskuelig at arbejde med.

Erfaringen på DIH er, at APV-arbejdet den første gang, tager tid. Det har været en sej men også konstruktiv proces. Det er vigtigt at APV-arbejdet prioriteres både i den enkelte afdeling og på ledelsesniveau. Flere afdelinger på DIH har haft god erfaring med at sætte APV på dagsordenen til personalemøderne. Det betyder, at hele afdelingen er orienteret om status på APV-arbejdet og involveres i problemløsningen.

Erfaringen på DIH er, at en APV øger fokus på arbejdsmiljøet og, at en del arbejdsmiljømæssige problemer kan løses med få ressourcer.

Læs mere om APV og brugen af IPL på:
www.nanuaraq/Emner/APV/IPL.aspx

Du kan kontakte arbejdsmiljømedarbejder Marie Kirstine Pedersen på arbejds miljo-DIH@peqqik.gl

Ullumikkut suleqatinnik nersualaarivit?

Naak taamaasiornissaq ajornanngikkaluaq suliffillu nuannernerulersissinnaagaluarlugu, ulluinnarni ulapiffiusuni ilatsinnik nersuinissarput puigorqqajaasarpurput.

Soorlu timitta inuussutissaq pisariaqartikkaa, inuttut kinaassutsitta ineriartornissaminut soqutsigineqarnek, pingaartinneqarnek nalilliivigineqarnissarluk pisariaqartippaa. Nammineq allallu pissusaanik aalajangersimasumik nersualaarinnikkut, ineriartorneq pitsaasoq, inuttut naleqassuseq nutaanillu unammilligassaqaarususeq annerulersissavatit.

Suleqatit nersualaarinnissaannut sungiusarit. Suleqatit nujaleritsissimappat maluginiaruk imaluunniit suleqatit napparsimasumik sullinniarnera ajornakusoortumik naammasinninneranik nersualaaruk.

Akuerinnittumik attaveqatigiinneq pillugu paasisutissat uani atuakkit: www.etsundtarbejds liv.dk

Har du rost din kollega i dag?

I en travl hverdag glemmer vi nogle gange at rose hinanden, selvom det er let og kan gøre stemningen på arbejdspladsen mere positiv.

Ligesom vores krop kræver mad, kræver vores personlighed også næring i form af opmærksomhed, værdsættelse og feed-back. Ved at rose bestemte sider af dig selv eller andre støtter du en positiv udvikling. Det giver større selvværd og mod på nye udfordringer.

Øv dig på at rose dine kollegaer. Bemærk din kollegas nye frisure eller ros, hvordan din kollega tacklede en besværlig patient.

Læs mere om anerkendende kommunikation på www.etsundtarbejds liv.dk

APV Forløb

- Hver enkelt medarbejder udfylder et APV-spørgeskema
- Sikkerhedsgruppen identificerer problemerne og udarbejder handleplan og løsninger på de enkelte problemer. Til dette anvendes IPL
- Problemer, der kræver løsning på ledelsesniveau, præsenteres for Sikkerhedsudvalget
- Der arbejdes løbende med handlerplan samt løsning af uløste problemer

Login og spørgsmål til anvendelsen af IPL

Hans Christian Sværd, Projektleder,
Bedre Borgerservice, Økonomi- & Personalestyrelsen
Mail: HASV@gh.gl
Tlf: 34 58 51

Sammissaq:

Attaveqatigiinneq

Allattoq:
Kigutilerisut qullersaat
Frank Senderovitz

Nutaarsiassiivimmi Puilasumi siuliani saqqummersumi Peqqinnissaqarfimmi attaveqatigiinnerup pitsaaneruler-nissanut siunnersuuteqaqqullugit atuartartut inappagut. Siunnersuutini takkussuuttoqarnissaa utaqqiinnarnagu nammineq ornigulluta apersuivugut. Quppernemi ukuna-ni siunnersuuterpassuit ilaat takusinnaavatit.

Puilasumi attaveqatigiinnermut tunngatillugu sammi-sami Peqqinnissaqarfiup qullersaqarfiata attaveqatigiin-neq pillugu suliniuteqarnissaq aallarnerpaa. Peqqinnis-saqarfimmi ataatsimoorussamik attaveqatigiinnermut ili-uusissanik siunniussinissaq anguniagaavoq. Iliuusissatut siunniussat aallaavigalugit, Peqqinnissaqarfimmi attave-

qatigiinneq attaviginninnerlu pitsaasoq suunersoq, aasaa-nerani sulinnigiffeqarneq nallertinnagu nassuiarsinnaale-ramaassallugu naatsorsuutigaarput. Iliuusissanik siun-niussineq aallaavigalugu attaveqatigiinnermi aqcutissat assigiinnigitsut ineriartortsissinnaalissavagut – attaveqati-giinnermilu aqcutissat pigeriikkatta atorluarneqarnissaat isumagisinnaassallugu. Peqqinnissaqarfimmi sulisut ta-marmik paasissutissanik pisariaqartitaminnik pissarsisin-naanissaminnut periarfissinneqassapput – isummamin-nillu ajornanngitsumik saqqummiisnaassallutik.

Peqqinnissaqarfimmi attaveqatigiinnerup pitsaaneru-lernissaa pillugu siunnersuutissaqaruit uunga allassinnaa-vutit kamikposten@peqqik.gl

Anne Lind, sulisoqarnermi allattoqarfik

Piffissami kingullermi tamatta katersuuffigisatsinnik ata-atimiisinnegartarnerput pitsaalluinnartutut isumaqarfi-gaara. Eqqaamassavarpulli peqqinnissaqarfik tassaagin-nanngimmat Dronning Ingrid-ip Napparsimavissua. Nap-parsimavissuarmi sinerissamilu sulisut paasissutissine-qarlutillu tusaaniarneqartarnissaat eqqarsaatiginerusari-aqparput.

Agnes Zakis, Dronning Ingrid-ip Napparsimavissuani peqqissaasuuneq

Soraalernermi atatsimiisitsisarneq isumassarsiatiala-asoq isumaqarpunga. Ajornartorsionerinnaangitsuni qullersalli suliniutinik nutaanik saqqummiussiniarnermin-i imaluunniit sulisunik immikkut nersortarialinnik oqaati-ginniniarnerminni ataatsimiisitsisarsinnaapput.

Rasmus Christoffersen, Atortorissaarutilerisoq Teknikkikkut immikkoortorta-qarfik

Peqqinnissaqarfimmi minnerunngitsumik qullersaqar-fimmi pisut pillugit paasissutissanik annertunerusunik amigaateqarpunga. Nutaarsiassiivik akulikinnerusunik saqqummertaraluarpat pitsaassagaluarpog, taamaasill-uni Peqqinnissaqarfimmi pisunut malinnaaniarneq ajor-nannginnerulissagaluarmat.

Kristian Kleemann, Sulisoqarnermi allattoqarfik

”Peqqik” aqcutigalugu sulisunut nittartakkap saqqumi-nerulernissaa uanga kissaatigaara. Nutaarsiassat suut qinersinnaanerit periarfissinneqartariaqarpoq.

Sofie Lyberth aamma Gerda Kleist, Qinnguartaavik

Uagut Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Naalak-kersuisoqarfimmi pisut paasisaqarfiginerorusuppa-gut. Taamatuttaaq Peqqinnissaqarfimmi pisut ilaan-nik soorlu Napparsimavissuup aaqqissuuteqillugu nutarterneqarnissaa imaluunniit peqqinnissaqarfiup aaqqissuuteqqinneqarnissaanut pilersaarutit pillugit paasissutissanik annertunerusunik pissarserusullu-ta. Qullersaasut immikkoortortanut ornigunnerisigut naapillugit suna pingaartitarineraat tusassallugu ilu-assagaluuaqaaq.

Hans Hendrik Vetterlain, Portørit ittuat

Ulluinnarni sulininni paasissutissanik amigaateqanngilanga qitiusumik inissisimavugut im-mikkoortortanillu attavigineqatuaannarluta. Immik-koortortani ataatsimiittarninni paasisartakkakka ilisi-malikkakkalu nuannaarutigaaqka.

Peder Kern, nakorsaaneq arnat ilumikkut nappaa-taannut naartunermit ernimermullu immikkoortorta-qarfik

Nittartagaq ”Peqqik” atorluarnerusinnaavarput – ass. ullorsuutitaqarnissaa kissaatiginartutut isigaara. Isumaqarpunga tamatta sulerinitsinnik pilersaarutit-sinnillu ilisimatitseqatigiisinnaalluta. Uagut ataatsi-moorussatsinnik qarasaasiakkut eqqaasitsissusiive-qarpugut ”OBS Obst.”akulikitsunik naatsunik nuta-arsiassiisarfitsinnik – soorlu sulinitsinni periaatsit al-languuteqarpata. Tassani piffissap sivisuup iluani aalajangiussaasimasut takuneqarsinnaapput ajunn-gilluinnartumillu atuullutik. Pingaartumik nakorsann-gorlaat taanna iluareqaat.

Tema: **Kommunikation**

Af: *Cheftandlæge,
Frank Senderovitz*

I sidste nummer af Puilasoq opfordrede vi læserne til at komme med forslag til, hvordan vi kan forbedre kommunikationen i Sundhedsvæsenet. I stedet for at vente på, at forslagene vælter ind, har vi i dette nummer af Puilasoq selv været rundt og spørge. På siderne her kan du se nogle af de mange forslag.

I forlængelse af dette kommunikationstema i Puilasoq har Sundhedsledelsen søsat et kommunikationsprojekt. Målet er, at projektet skal føre til en samlet kommunikationsstrategi for hele Sundhedsvæsenet. Før sommer-

ferien tror vi på, at vi med strategien i hånden kan svare på, hvad der er god kommunikation i Sundhedsvæsenet – og med Sundhedsvæsenet. Med den færdige strategi kan vi udvikle nye informationskanaler - og vi kan sørge for, at de kanaler, vi allerede har, bliver udnyttet bedst muligt. Alle medarbejderne i Sundhedsvæsenet skal have adgang til den information, de har brug for – og de skal let kunne give udtryk for meninger og holdninger.

Har du forslag til, hvordan vi kan forbedre kommunikationen i Sundhedsvæsenet?

Skriv til kamikposten@peqqik.gl

Anne Lind, Personaleadministrationen

Jeg synes, at det er rigtig godt med de stormøder vi har haft på det sidste. Vi skal dog huske, at Sundhedsvæsenet ikke kun er DIH. Vi skal tænke mere på, hvordan vi sørger for at både medarbejdere på DIH og Kysten bliver informeret og hørt.

Agnes Zakis, oversygeplejerske på Dronning Ingrid's Hospital

Jeg synes, at fyraftensmøder eller gå-hjem-møder er en rigtig god idé. Møderne skal ikke kun bruges i kritiske situationer, men også hvis ledelsen vil fortælle om et nyt projekt eller vil anerkende en særlig indsats blandt personalet.

Rasmus Christoffersen, Medicotekniker i Teknisk Afdeling

Jeg savner mere information om, hvad der sker i Sundhedsvæsenet ikke mindst på ledelsesniveau. Det ville være en god idé, hvis nyhedsbrevet udkom oftere. Det ville gøre det lettere at følge med i, hvad der sker i Sundhedsvæsenet.

Kristian Kleemann, Personaleadministrationen

Jeg vil gerne have, at Peqqik Intranet bliver mere synligt. Man skal kunne tilmelde sig nyheder på siden og vælge, hvilke nyheder man gerne vil have.

Sofie Lyberth og Gerda Kleist, Røntgenafdelingen

Vi vil gerne vide noget mere om, hvad der sker i Departementet for Familie og Sundhed. Vi vil også gerne have mere information om nogle af alle de ting, der sker i Sundhedsvæsenet – f.eks. generalplanen eller de omstruktureringer, der er i gang. Det ville være rart, hvis ledelsen kunne tage sig tid til at komme rundt, så vi møder dem og de kan fortælle hvad de står for.

Hans Henrik Vetterlain, Portørvagten

Jeg mangler ikke information i min hverdag, for vi ligger centralt og mange afdelinger henvender sig til os. Jeg er glad for den viden og de oplysninger jeg får på mine afdelingsmøder.

Peder Kern, overlæge på Gynækologisk Afdeling

Vi kan udnytte Peqqik Intranet meget bedre – F.eks. vil jeg gerne have en kalenderfunktion på siden. Jeg tror, at vi alle kan blive bedre til informere hinanden om, hvad vi har lavet og hvad vi planlægger af arbejdsopgaver. Hos os har vi en memo på F-drevet "OBS Obst.", som vi jævnligt opdaterer med små nyheder – f.eks. hvis nogle mindre procedurer er blevet ændret. På memoen kan man se, hvad der er besluttet over en længere periode, og det fungerer rigtig godt. Især resselvælgerne er glade for det lille system.

Nakorsaannermi atortorissaarutit

Allattoq ingerlatsinermi pisortaq, Henrik Overvad

Peqqinnissaqarfiup ingerlatsinermut immikkoortortaarfiaata ukioq manna sinerissami nakorsaannermi teknikkikkut atortorissaarutit qanoq innerat pillugu, aalajangersimasumik siunnerfeqarluni nalunaarsuineq pimoorullugu ingerlatilerpaa. Sinerissami peqqissaaveqarfinni teknikkikkut atortut aserfallatsaalineqarnerat amigaatilimmik sukkullu tamaana ajorsilluinnarnerini iluarsaassiniartarnek, sulusaaleqineq pissutaalluni atuussimavoq.

Peqqinnissaqarfiup ingerlatsinermut immikkoortortaarfiaata 2008-mi nuna tamakkerlugu teknikkikkut illuutitigullu akisussaaffik tiggummagu, atortunik sukuluilluinnartitsinermi, atortut napparsimavinni takuniarneqartuni ilaatigut atornissaatut atorneqartarsimangitsut, aserfallatsaalineqarsimangitsut misilerarneqartarsimangitsullu, ingerlatsinermut immikkoortortaarfimmit paasineqarpoq.

Assersuutigalugu napparsimaviit ilaanni autoclavi atorunillu erruivik 400.000 koruunit nalinginik atuilluni taarsertariaqalersimapput, pilaanermilu atortut arlalissuit atortunut erruivimmiit tuniluuttumik manngertorneqalersimanagerit pissutigalugu aamma taarserneqartariaqalerlutik.

Napparsimavinni allani erruiviit erruinatik errortuinnartarsimanagerat paasinarsivoq. Erruiviit qaqorsaaserne-

qartarsimangillat qaqorsaait kingunerutillu paarlaaneqartarsimanagerat, imaluunniit qaqorsaait sullulinnut unerarlutik tiggussuussimanagerat ilaatigut pissutaallutik. Maanna tamakkunanga aqutsisinnalernissamut periarfissinneqarneq iluaqutaasussaassaaq.

Sulisut teknikkikkut ingerlatsiviup immikkortortaarfianiit napparsimavinnut tamanut ornigullutik nakorsaannermi atortorissaarutit silaannarissarfiit allallu qanoq inneri misissussavaat. Sulisut atortut nalinginnaannginnerusut immikkullu pingaarutillit pillugit maleruagassianik nassataqassapput. Napparsimaviit ornitassat sukuluilluinnartitsiniarnermi atortutik assillillugit nassiteqqullugit qinnuigineqassapput, taamaasillutik teknikkimik immikkut ilisimasallit takusatik tunngavigalugit piareersarluarnerusinnaaqullugit.

Sulisut teknikkeqarnermi pisortaq Peqqinnissaqarfimmi kigutileriviit ilanngullugit atortorissaarutilerisut innaalagisserisorlu suleqatigalugit, ingerlatsinermi teknikeri Per Kuno Sørensen suliniummut ataqatigiissaarisuuvuq. Suleqatigiinnerup angusaqarfiulluarnissaa qilanaaraarput.

Oqarasuaatikkut 34 47 55 imaluunniit qarasaasiakkut PESO@peqqik.gl allannikkut ataqatigiissaarisoq saaffigalugu ilitsersorneqarsinnaavusi.

Autoclave-nik atortuutinullu erruivinnik atuinissamut siunnersuutit pisariunngitsut:

- Erruivimmuut qaqorsaatisat kingunerutissallu eqqortut atortakkut – aperinissamut nangaanngisaannarit
- Erruviup qaqorsaammik kingunerummillu ilumut atuinera malittariuk – tamanna ajornannginnerussaaq qaqorsaaitip kingunerutillu puuinut imaata killiffia titarlugu nalunaarneragut erruereerpallu apparsimanagerata malittarineragut
- Autoclave atorneqalersinnagu ullut tamaasa Bowie & Dick atorlugu misilerarneqassaaq qaammatillu tamaasa tappiorannartoqarneranik Statens Serum Institut-imut nassitsisoqartassaaq
- Autoclave-nik, atortuutinut erruivinnik pilaanermilu atorunik assigisaannillu eqqiaanermi sisaat meqquluasaanngorlugit katitikkat, iganut asaait assigisaallu *atunngisaannakkut*

Nogle enkle råd ved brug af autoklaver og desinfektionsvaskemaskiner:

- Brug altid det korrekte vaske- og afspændingsmiddel til desinfektionsvaskemaskinen – spørg gerne
- Kontroller at desinfektionsvaskemaskinen indtager vaske- og afspændingsmiddel – dette gøres lettest ved at slå en streg på dunken ud for væskens overflade og efter vask at kontrollere om væsken er sunket
- Der skal køres Bowie & Dick test på autoklaven før dagligt brug og sporprøve hver måned, som sendes til SSI
- Brug *aldrig* ståluld, grydesvamp og lignende til rengøring af operationsinstrumenter, desinfektionsvaskemaskiner og autoklaver

Medicoteknik

Af driftschef, Henrik Overvad

I år starter driftsafdelingen i Sundhedsvæsen en målrettet indsats for at registrere tilstanden på medico- og almenteknik på kystsygehusene. Tidligere har medicoteknisk tilsyn på kysten været mangelfuld og præget af "brandslukning" på grund af personalemangel.

Siden driftsafdelingen har siden overtagelse af det landsdækkende ansvar for bygninger og teknik i 2008 konstateret, at autoklaver og desinfektionsvaskemaskiner på besøgte sygehuse ikke er brugt rigtigt, og ikke er blevet vedligeholdt og kontrolleret.

F.eks. skal et enkelt sygehus nu have udskiftet autoklave og desinfektionsvaskemaskine til en værdi af godt 400.000 kr. ligesom langt det meste operationsudstyr skal udskiftes pga. rustskader forårsaget af flyverust fra en desinfektionsvaskemaskine.

På andre sygehuse har vi konstateret at desinfektionsvaskemaskiner reelt kun har skyllet instrumenterne. Maskinerne har ikke været tilført vaskemiddel, enten fordi

man har byttet om på afspændingsmiddel og vaskemiddel, eller fordi vaskemidlet har krystalliseret sig i slanger og maskiner. Det vil vi hjælpe med at få styr på nu.

Teknikere fra driftsafdelingens tekniske afdeling vil besøge samtlige sygehuse for at registrere den tekniske tilstand af medicoteknik, ventilation og andet teknisk udstyr. Teknikerne vil medbringe instruktionsmateriale til de vitale og mere avancerede maskintyper. Før besøgene bliver sygehusene bedt om at sende fotografier af desinfektionsudstyret, så teknikerne får et overblik på forhånd.

Driftskordinator Per Kuno Sørensen er tovholder på projektet. Han vil samarbejde med personalet, den tekniske chef, medico/dental teknikerne og el-installatøren om at koordinere indsatsen. Vi ser frem til et konstruktivt samarbejde.

I kan få råd og vejledning hos driftskordinatoren på tlf. 34 47 55 eller via mail: PESO@peqqik.gl

*Atortunik erruivik
sukuluilluinnartun-
ngortitsisussaq tara-
junnguuffiusimasoq.
Tarajunnguutitsisar-
neq sivirusumik qaqor-
saasiisoqartannginne-
ranik patsiseqarpoq.*

*Her en desinfektions-
opvaskemaskine
med silikataflejringer.
Silikataflejringerne
kommer, hvis op-
vaskemaskinen ikke
har taget sæbe ind
i længere tid.*

Aasiaat

Allattoq: forständer, Inuuti Fleischer

Aasiaat Napparsimaviat 1957-imi sananeqarpoq 2002-milu nutarterneqarluni Kangaatsiaq nunaqarfiilu ilanngulugit innuttaasunik 5000-it missaannik amerlassusilinnik sullissiffiuvoq. Sulisut tamakkerluta 80-it missaaniippugut amerlanerit aalajangersimasumik atorfeqartuullutik ilaat ukiut 40 sinnerlugit sulisuusimallutik.

Suliniuteqarfigineqartut

Aqutsisuusugut politikikkut anguniagaasut qitiutillugit suliniuteqarpugut, ataavartumik sulisoqarnissaq qulakkeerlugu, tulleriaarinitsinni immikkut ilinniagaqarsimasut soorlu ilinniartitaanermik ineriartortitsinermillu immikkut ilisimasallit atorfinitsitassatut pingaernerit ilaattut inissisimavagut. Aggusti qaammat 2006 aallarnerfigalugu suliffimmi avatangiisit tarnikkut atukkanut sunniuteqartarnerat sammisimavarpugut.

Suliffimmi avatangiisit tarnimut sunniutat

"Suliffiup kikkunnit tamanit suliffigissallugu nuannarineqartup suut ilisarnaatigaai" qulequtsiullugu isummanik annissuuitsivugut.

Tamatuma kinguneraa naleqartitatut tunngavigisassat- ammasuuneq, ataqqinninneq, akuerinnissinnaaneq suliffik unamminartulik, pikkorissarnissamut ilinniaqqinnissamullu periarfissat, suliat isumalerujussuit, aalajangeeqataasinnaaneq /sunniuteqataasinnaaneq, suliannik naammassinnissinnaaneq, isummat nassuiaasikkat naleqartitatut tunngavigisassat suleqatigiissinnaassuseqarnerlu.

Oqariartuutigineqartut taakku eqimattakkuutaarlugit sammisassiarisimavagut, eqqarsaat sulisuugutta aqutsisuusugutta tamatta suliffiup pitsaasuunissaanut akisussaaqataanerput aallaavigalugu akisussaaffiit agguaallugit. Sulisut oqartussaaqataaannissamut periarfissaat suleqati-

giinnermi sillimaniarnermilu ataatsimmiisitaliani siuarsarneqarput. Kikkunnit tamanit takuneqarsinnaasunngorlugu, anguniagassatut siunniussaminnik Aasiaat nakorsaqarfiani aqutsisoqatigiit nalunaaruteqarput.

Suliffimmi avatangiisit tarnimut sunniutaat pillugit suliniuteqarnitsinni attaveqatigiittarnitta pitsaanerulernissaa kissaatigineqarmat, aprili qaammat 2007 sulisut tamaasa pikkorissartippagut. Pikkorissaaneq ullunik 2-nik sivirususeqartoq isummanik annissisinnaalernissamut aaqqaigiitsiniarnissamullu tunngassuteqarpoq. Pikkorissaasut akissarsiassaanut aningaasartuutit qinnuteqarnikkut pirsarsaraakka. Angalaneri ineqarnerilu uagut nammineq isumagaagut.

Taamanili ileqquliupparput qaammammut ataasiarluta tallimangorneq kingulleq "nukissanik katerseqatigiittarluta". Ullaakkorsioqatigiittarpugut, ajugaaniutitsisarluta, erinarsuutit marlussuit atortarlugit qaammammilu suleqatitsialammik toqqaasarluta.

Ataatsimeersuartitsinerni oqaluserisassat assigiingitsut qaqittarpagut soorlu akuerinnissinnaaneq, nalilivigineqartarneq, inoqatinut isiginneriaaseq, naapeqatigiinneq, kingunilimmik isornartorsiuissinnaaneq il.il.

Naleqartitatut tungavissagut napparsimavimmi immikkoortut tamarmik sulissutigaaq. Sulisut katitigassami pingitsoorneqarsinnaanngitsutut misigisimanissaat aqutsisuni pingaaruteqarpoq.

Iliuseqarnernut sulisunit qisuariaatit kingullit ilaatiq tassaapput sulisunik pujortarunnaatitsiniarsimaneq, taamaasiornikkut peqqinnarnerusumik inuuneqalersitsisoqarnera nuannaarutigineqarluni. Sulisut aqutsisullu akunnerminni ammasumik pissuseqarnerat oqaloqatigiittarnerillu, sulisut assut nuannaarutigaaq. Sulisoqanngipat aqutassaqqanngilaq. Sulisugut tassaapput nukiit pingaaruteqarnerpaat. Tamassinnut qujanaq!

Portræt af

Aasiaat Sygehus

Af: forstander, Inuuti Fleischer

Aasiaat Sygehus, bygget 1957 og renoveret i 2002, er også sygehus for Kangaatsiaq og dens bygder, så optageområdet er på omkring 5.000 mennesker. Vi er knap 80 ansatte i hele distriktet, hvoraf en del er fastansat personale med høj anciennitet - nogle over 40 år.

Indsatsområder

Ledelsens fokus er områder indenfor de politiske målsætninger samt sikring af kontinuitet i personalet, hvor vi har prioriteret faglært personale med kompetencer bl.a. en sygeplejerske med ansvar for udvikling og uddannelse. I vores lokale sundhedsfremmegruppe har vi haft fokus på psykisk arbejdsmiljø siden august 2006.

Psykisk arbejdsmiljø

Vi startede med en brainstorming under følgende overskrift: "Kendetegn for arbejdspladsen, som alle er glade for at være en del af"

Resultatet var værdier som åbenhed, respekt, anerkendelse af hinanden, udfordrende arbejdsplads, mulighed for kurser, videre- og efteruddannelse, meningsfuldt arbejde, medbestemmelse /medindflydelse, klare opgaver, definerede holdninger og værdier samt team-ånd. Vi tematiserede disse tilkendegivelser og lavede en ansvarsfordeling ud fra tanker om, at vi hver især, medarbejdere som ledere, har et ansvar for, at vi har en god arbejdsplads. Medarbejdernes mulighed for medindflydelse og medbestemmelse i samarbejds- og sikkerhedsudvalget er blevet styrket. Ledelsen har skrevet visioner og mål for Sundhedsdistriktet, så alle ved, hvilken vej vi skal gå.

Ønsket om at blive bedre til at kommunikere var blevet nævnt i vores arbejde med psykisk arbejdsmiljø, og i april 2007 gennemførte vi et kursus for alt personalet.

Kurset varede to dage og handlede om assertion og konflikthåndtering. Jeg søgte og fik midler fra decentral pulje til kursusholderens honorar. Rejse og ophold sørgede vi selv for.

Siden har vi gjort det til en tradition at mødes den sidste fredag i måneden til "fælles energiopladning". Vi spiser morgenmad sammen, har en konkurrence og lignende, synger et par sange og udpeger månedens kollega.

Ved stormøder har vi taget forskellige emner op, så som anerkendelse, feed back, menneskesyn, mødet, konstruktiv kritik m.m.

Vi har nedskrevet vores grundlæggende værdier, som hver enhed i huset arbejder med. Det er vigtigt for ledelsen, at alle føler, at alle er lige vigtige "brikker" i det store puslespil.

De seneste tilbagemeldinger fra medarbejderne er bl.a., at de er glade for, at der er gjort en indsats i forhold til rygestop for medarbejderne, som derved har fået en sundere livsstil. Medarbejderne er også rigtig glade for, at der er en åbenhed og dialog mellem dem og ledelsen. Ingen ledelse uden medarbejdere, medarbejderne er vores vigtigste ressource. Tak til dem alle!

Tinnersaatit

Stikpillen

Apeqquut

Seeqquusalersinnissaminut utaqqisut amerliartuinnarne-
rat qanoq iliuuseqarfiginarneqarpa? - Peqqinnissaqarfi-
up pissaaffimminik naammassinninnaannginnera
pissutigalugu inuit seeqqulunermik saniatiguit peqqissut
suliffitsik annaasariaqartarpaat

Akissut:

Peqqinnissaqarfimmi qullersaat ajornartorsiut tamanna
imaannaangitsoq ilisimaarilluarpaat.

Tamatumunnga pissutaasut marluusut tassaapput
peqqissaasussaaleqineq nakorsanillu saarnit naggussallu
nappaataannut immikkut ilisimasalinnik amigaateqarneq.

Peqqissaasussaaleqineq tassaalluni peqqissaasunik
isumaqatigiissutit atuuttut naapertorlugit akissarsialinnik
amigaateqarneq, tamatumunngalu patsisaallutik nunani
peqqissaasunik pissarsiorfigisartakkatsinni peqqissaasus-
saaleqisoqarnera Kalaallillu Nunaanni akissarsiatigut
unammillersinnaannginneq.

Tamatuma nassataraa Peqqinnissaqarfiup aningaa-
sartuutissatut missingersuutaanut naapertuutinningsumik
peqqissaasunik taartaagallartartunik atukkiussisarfinniit
atorfinitsisariaqartarneq annertoq.

Kingunerluutaasoq annertoq tassaavoq siniffinnik
uninngavissanik matooraasariaqalerneq. Nakorsaq saar-
nit naggussallu nappaataannut immikkut ilisimasalik aala-
jangersimasumik atorfilik ataasiinnaavoq.
Ajornartorsiutip naalakkersuineramik sulialinnut ersarissu-
mik paasissutissiissutiginnissaa.

Isumaqatigiinniarnert maanna ingerlanneqartut aqqu-
tigalugit peqqissaasunik ikereeqisunik pissarsiniarnermi,
Kalaallit Nunaanni unammillersinnaasunik akissarsiaqa-
lernissaq, immikkullu iliuuseqarnikkut suliaritinnissamin-
nut utaqqisunik ikilisaanissamut iliuusissanik saqqummi-
ussinikkut, Peqqinnissaqarfimmi qullersaat pisinnaaner-
tik tamaat suliniutigaat.

Spørgsmål

Hvad vil man gøre med den stigende venteliste til allopla-
stikker - ellers sunde og raske personer mister deres ar-
bejde fordi sundhedsvæsenet ikke kan leve op til deres
ansvar?

Svar:

Sundhedsledelsen er i høj grad opmærksom på denne
meget alvorlige problemstilling.

Årsagen skal især ses på baggrund af to forhold
nemlig mangel på sygeplejersker og mangel på ortopæd-
kirurger.

Manglen på sygeplejersker skal først og fremmest
opfattes som mangel på sygeplejersker ansat efter gæl-
dende overenskomst, som så igen skyldes en kombina-
tion af, at der også er mangel på sygeplejersker i de lan-
de vi rekrutterer fra og, at lønningerne i Grønland ikke er
konkurrencedygtige.

Dette medfører, at vi i stort omfang er nødt til at ansæt-
te sygeplejersker via vikarbureau - en løsning, som Sund-
hedsvæsenets budgetter ikke kan klare. En meget uhel-
dig følge af alt dette er, at vi er nødt til at lukke senge-
pladser ned.

Manglen på ortopæd-kirurger indebærer, at Grøn-
land kun råder over én fastansat af slagsen.
Sundhedsledelsen gør, hvad den kan for at tydeliggø-
re problemstillingen over for det politiske bagland med
særligt henblik på dels via forestående overenskomst-
forhandlinger at få et lønløft, der stiller Grønland bedre i
konkurrencen om de for få sygeplejersker på markedet,
dels via oplæg til særlige tiltag til reduktion af ventelister-
ne, såkaldt projektkirurgi.

Peqqik Intranet

Peqqinnissaqarfiup nittartagaani "Peqqik"-mi immikkut nittartakka-
mut sulisunut naatsorsuussamut iserniarneq ajornartorsiutigaaq?
Taamaappat attavigiuk sundhed-it@peqqik.gl

Har du problemer med at komme på Peqqik Intranet?

Kontakt sundhed-it@peqqik.gl

Unammisitsineq: **Suliffitsialak** 2009

Allattoq aaqqissuisoqarfimmiit, Lise Holm-Rasmussen

Peqqinnissaqarfiup qanoq isilluni 2009-mi suliffitsialanngorsinnaaneranut siunnersuutitik pitsaanerpaanik saq-qummiussisinnaasunut Puilasumi kingullermik saqqummersumi unammisitsivugut.

Siunnersuutitik takkuttoqangaangilaq siunnersuulli atornerqarluarsinnaasunik arlalissuarnik imalimmik, immikkoortotami ningiut ilaannit Karin Robsahm Hansen-imit pissarsiaarput taamaammallu Karin juullimi unammisitsinermi ajugaasutut nalunaarutigalugu pilluaqqarput!

Karin ilanngussamini allappoq Peqqinnissaqarfik suliffitsialanngorsinnaasoq sulisut tamarmik sulinertik nuannersutut - suliffigeneralu tulluusimaarnartutut misigilerunikku. Karin isumaqarpoq Dronning Ingrid-ip Napparsimavissuani naleqartitatut tunngavigisassatut aalajangiusaai pitsaalluinnartuusut, sulisut qullersallu naleqartitatut tunngaviit ukuusut: Ammasuuneq, Ataqqinassuseqarneq, Ataqqinnineq, Sullisilluarneq, Tunniusimaneq. Akissusaassuseqarnerlu ulluinnarni toqqamavigippatigik suliffik pitsaanerusoq pilersinneqassaaq.

Sulisut ataasiakkaat naleqartitatut tunngavissat taaku pimoorullugit suliniutigineqarnerannik misigitineqartuarnissaat, maleruarneqarnissaannullu piukkunnarsartuarneqarnissaat pingaaruteqarpoq. Karin-ip ilanngussamini tikuarpaattaaq Peqqinnissaqarfiup suliffitsialanngorsinnaaneranut peqataasinnaasut tassaasut kantine ulloq unnuarlu ammasartoq, naatitanik pissarsisinnaanermut aaqqissuusineq timigissarfissaqarnerlu,

Karin-ip ilanngussaa nittartagaq Peqqik iserfigalugu Puilasooq qupperukku atuarsinnaavat.

Vinder af Julekonkurrence: **Årets arbejdsplads** 2009

Af Redaktionen, Lise Holm-Rasmussen

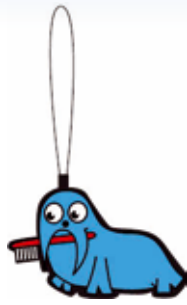
I sidste nummer af Puilasooq udskrev vi en konkurrence om forslag til, hvordan Sundhedsvæsenet kan blive Årets arbejdsplads 2009. Der kom ikke mange bidrag, men der kom et fra afdelingssygeplejerske Karin Robsahm Hansen. Forslaget er fyldt med konstruktive forslag, og derfor vil vi udråbe Karin til vinder af julekonkurrencen. Tillykke med det!

I sit indlæg skriver Karin, at Sundhedsvæsenet kan blive årets arbejdsplads, når alle medarbejdere oplever arbejdsglæde og stolthed ved at arbejde her. Karin mener, at de fælles værdier på Dronning Ingrid's Hospital er rigtig gode, og hvis personale og ledelse i det daglige bruger disse værdier – ansvarlighed, engagement, professionalisme, respekt, værdighed og åbenhed, vil man få en bedre arbejdsplads. "Det er vigtigt, at den enkelte medarbejder oplever, at værdier tages seriøst og at der arbejdes hen imod at styrke værdierne hos den enkelte medarbejder," skriver Karin i sit indlæg. Karin peger i sit indlæg også på, at en bedre kantine med åbent døgnet rundt, en frugtordning og motionsmuligheder ville gøre Sundhedsvæsenet til en bedre arbejdsplads.

Du kan læse Karins indlæg på Peqqik Intranet under Puilasooq.

**Afdelingssygeplejerske
Karin Robsahm Hansen**

Kigutigissaanermi nutaarsiassat

Nuna tamakkerlugu ulloq kigutigissarfik

Allattoq: kigutilerisut qullersaat Frank Senderovitz

Puillasumi normu 4-mi ukiup aggornerisa $\frac{3}{4}$ matuma siorna – kigutigissaanermi pinaveersaartitsinermut atatillugu suliniut Kalaallit Nunaanni kigutit putunaveersaarnissaat pillugu periusissaq 2008-2012 anguniakkatullu siunniussat naatsumik eqqartorpakka.

Ullumikkut sumiiffinni assigiinngitsuni anguniakkat ilungersuullugit sulissutigineqarput ajornartorsiuteqaraluaqisoq- uotoqqatserpunga soorunami ima oqarniarpunga assigiinngitsunik unammilligassaqaraluaqisoq - kigutigissaanermik suliallit ulluinnarni tupinnaannartumik naammassisaqartarput.

Anguniagaqarluni suliniarnermi assigiinngitsorpasuit atortorineqartarput soorlu quppersakkat qalipatigissaartut angajoqqaanut paasissutissanik imallit. Massakkorpiaq KNR-TV pitsaalluinnartumik suleqatigalugu arlalinnik aallakaatitassiorpugut. Meeqqat kigutaai ikkimmiit puttunniariaraangata paarilluarnissaat qanoq pingaaruteqartigisoq paasitikkusullugu, TV-kkut aallakaatitassiat angajoqqaanut saaffiginnittuupput.

Kalaallit Nunaat nunarsuarmi kisiartaalluni 2009-mi pingajussaaneertumik nuna tamakkerlugu apriliip 17-ani kigutigissartitsissaaq.

Siuliani taamaasiernerit iluatsilluursimapput. Pisoqarfionera naatsorsuutigisatsinnit annertunerungaarpoq.

12-inik ukiullit taakkulu kigutinutaaq tunngatillugu naapittagaat ukioq manna qitiutillugit sammineqarput. Tassunga atatillugu meeqqanut agguaassassanik – ullullu tamaasa kigutit paarinissaannik eqqaasitsisartussanik sanatitsisimavugut.

Assersuutit ullormi kigutigissarfimmi assigiinngitsutigut atorineqartussat quppermermi takusinnaavasi. (saftimut colamulluunniit taarsiullugu!!)imermik imerfissat. Atisanut ikkussassat taartumi takuneqarsinnaasut – kakiortinnerit kusanarumasunut – pinneraatillu, tamarmik inuusunnerusunut soqutiginiillit – malugiullu aaveeraq tungujortoq sumi tamaani takussaammat. Aaveq pinaveersaartitsinermi suliniutitsinut ilisarnaatigaarput.

Nyt fra tandplejen

Den nationale tandbørstedag

Af Cheftandlæge, Frank Senderovitz

I Puilasoq nr. 4 – for ca. $\frac{3}{4}$ år siden - omtalte jeg kort tandplejens forebyggende projekt kaldet Cariesstrategi Grønland 2008-2012, og de i den forbindelse opstillede landsmål blev kort nævnt.

Der arbejdes i dag ihærdigt rundt omkring i landet på at gennemføre strategien, og trods mange problemer – undskyld, jeg mener selvfølgelig udfordringer - af alle mulige slags, er det imponerende, hvad tandplejens medarbejdere præsterer i dagligdagen.

Til strategien er knyttet mange forskellige materialer, fx nødvendige informative brochurer til forældrene. Lige for tiden laver vi i et forbilledligt samarbejde med KNR-TV en række tv-udsendelser. TV-udsendelserne henvender sig til forældrene, for at få alle til at forstå, hvor vigtigt det er at tage sig af børnenes tænder fra det øjeblik, de først snuder op over slimhinden!

I 2009 er det så tredje gang, Grønland – som den eneste nation i verden - holder national tandbørstedag – igen på den 17. april.

De to første gange blev nogle store succes'er. Aktivitet oversteg landet over langt de vildeste forventninger.

I år fokuserer vi især på de 12-årige og de udfordringer, disse kære store børn møder – også på tandområdet. Der er i den forbindelse fremstillet en række populære ting til uddeling blandt børnene – og dermed til daglig påmindelse om det vigtige i at passe på gebisset.

Her rundt på siden kan I se eksempler på sådanne ting, som på forskellig måde vil blive brugt i forbindelse med tandbørstedagen. Der er drikkedunke til vand (i stedet for saft eller cola!!). Der er reflekser til tøj – og tatoveringer til de forængelige – og mobilsmykker. Alt sammen meget populære ting hos den yngre del af befolkningen – og bemærk, at den lille blå hvalros hele tiden går igen. Hvalrossen Aaveq er vores logo for den forebyggende indsats.